

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 6 Mart 2012
Sayı: 2449

4846

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Sayın Fatma Şahin tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını dilerim.

Ali İhsan KÖKTÜRK
CHP Zonguldak Milletvekili

Büyük Önderimiz Mustafa Kemal Atatürk kadınların toplum yaşamında yer almasının önemine, birçok yerde ve konuşmasında dikkat çekerek bu alanda büyük devrimlere girişileceğinin müjdesini vermiştir. 1926'da Medeni Kanun'un kabulüyle sosyal yaşamda kadın erkek eşitliği sağlanmıştır.

Türk Kadını; 1930 Belediye Seçimlerine katılma hakkı, 1934 yılında seçme ve seçilme hakkını kazanarak birçok Avrupa devletinden önce kanun önünde erkeklerle eşit haklara sahip olmuştur.

1936'da İş Kanunu yürürlüğe girmiş, kadınların çalışma hayatına yönelik düzenlemeler getirmiştir.

1937'de Kadınların yeraltında ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılmasını yasaklayan 1935 tarihli 45 sayılı ILO sözleşmesi kabul edilmiş,

1945 yılında "Analık sigortası "(doğum yardımı) 4772 sayılı yasa ile düzenlenmiştir.

1949 yılında da, "Yaşlılık sigortası"nın kadın ve erkekler için eşit esaslara göre düzenlenmesi 5417 sayılı yasa ile sağlanmış ve kadınların aleyhine olan eşitsizlikler giderilmiştir.

Ne yazık ki, ülkemiz 1946'dan sonra aydınlık yolundan saptırılarak her alanda olduğu gibi Kadın Hakları konusunda da gerileme sürecine girmiştir.

Avrupa Birliği Komisyonunun Şubat 2012 yıllık ilerleme raporuna göre: 2011 İlerleme Raporu'nda, yoğunlukla gündeme gelen kadın cinayetleri, kadına yönelik artan şiddet uygulamaları ve çocuk gelinler, Türkiye'nin en temel sosyal sorunları olarak değerlendirildi ve gündem güne artan oranlara dikkat çekildi. Güvenlik güçlerinin konuya dair süren eğitimleri ise geçen yılın aksine yetersiz olarak değerlendiriliyor.

Raporda, Türkiye'de kadının durumuna tüm yönleriyle değinilmiş. Parlamentodaki durumundan, işgücü ve istihdama, toplumsal cinsiyet eşitliğinden, temel hak ve hürriyetlerden eşit faydalanmaya kadar birçok alandaki konumu değerlendirilen kadın, ne yazık ki iç açıcı bir tablo ortaya çıkarmıyor." (usak.org.tr)

Yine; Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü'nce TEMMUZ 2011'de hazırlanan "Türkiye'de Kadının Durumu 2011" raporuna göre ülkemizde kadınların durumuna dair rakamlar şöyledir:

- Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) 2010 yılı sonuçlarına göre 3.825.644 kişi okuma-yazma bilmemekte olup bunların 3.125.244'ünü kadınlar oluşturmaktadır.
- Türkiye'de kadın istihdamı temel sorun alanlarından biri olarak varlığını sürdürmektedir. Kadınların işgücüne katılma oranı 1990'da % 34,1 civarındayken, 2010 yılı için % 27,6'dır. Türkiye geneline baktığımızda 2010 yılı verilerine göre kadın istihdam oranı % 24 iken AB-15'te % 60,4, AB-27'de bu oran % 59,1'dir.
- İstihdamda yer alan 100 kadından 58,5'i herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna kayıtlı olmaksızın çalışmakta, bunların da % 56,8'ini ücretsiz aile işçisi olarak çalışan kadınlar oluşturmaktadır.
- 2009 yerel seçimlerinde, 44 kadın il belediye başkanlıklarına, 321 kadın da ilçe ve belde belediye başkanlıklarına aday gösterilmiştir. Söz konusu seçimlerde, Türkiye Genelinde toplam 2.948 belediye başkanı seçilmiş olup bunlardan sadece 27 tanesi (% 0,9) kadındır. Bu kadınlardan ise sadece iki tanesi il belediye başkanı olmuştur. 31.790 Belediye Meclis üyesinin ise 1.340 tanesini (% 4,21) kadınlar oluşturmaktadır. İl Genel Meclisi üye sayısına bakıldığında da durum çok farklı görünmemektedir. Toplam 3.379 İl Genel Meclis üyesinin 110 tanesi (% 3,25) kadındır.
- Devlet Personel Başkanlığı'nın Aralık 2010 yılı verilerine göre kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen personelin % 34'ü kadın, % 66'sı ise erkektir. Kadınların bürokrasi içerisinde üst düzey karar verici konumlardaki oranının düşük olduğu görülmektedir. Bürokraside üst düzey yöneticilerin % 93'ü erkek, % 7'si kadındır. Türk Dışişlerinde görev yapan 110 Büyükelçimizden 11'i kadındır. Ülkemizde kadın Vali bulunmamaktadır. 464 Vali Yardımcısından 10'u kadındır (İçişleri Bakanlığı Personel Genel Md. Kasım 2010). 801 Kaymakam'ın ise 13'ü kadındır (İçişleri Bakanlığı Personel Genel Md. Kasım 2010). 261 Kaymakam adayının ise sadece 8'i kadındır.
- Kadınların üst düzey bürokrasi içinde durumlarına bakıldığında, 24 müsteşar içerisinde sadece Milli Eğitim Bakanlığı Müsteşarı kadındır. Bakanlıklarda 3 kadın Müsteşar Yardımcısı görev yapmaktadır.
- Ülkemizde, Bağlı Kurumlar ve Bakanlık bünyesindeki görev yapan Genel Müdürlerin 13'i kadındır. 460 Genel Müdür Yardımcısından 44'ü kadın, 2569 Daire Başkanından ise 302'si kadındır (DPB, Aralık 2010).
- Ülkemizde savcılarının % 5,2'si, hâkimlerin ise % 28'i kadındır. (TUIK, 2008 yılı verisi)
- Ülkemiz genelinde eşi veya eski eşi tarafından fiziksel şiddete maruz bırakılan kadınların oranı % 39'dur.
- Hayatının herhangi bir dönemde duygusal şiddet yaşayan kadınların oranı % 43,9'dur.
- Sadece cinsel şiddete maruz kalan kadınların oranı % 15,3'tür.
- Fiziksel veya cinsel şiddetin birlikte yaşanma yüzdesi 41,9'dur.
- Kentte fiziksel şiddet oranı % 38 iken kırdada % 43'tür.
- Yaşadıkları fiziksel şiddet sonucunda yaralanan kadınların oranı % 25'tir.
- En az bir kez fiziksel veya cinsel şiddete maruz kalmış kadınlardan Eğitimi olmayanların oranı % 55,7, Lise ve üzeri düzeyde eğitim alanların oranı ise % 27'dir.
- "Bazı durumlarda erkekler eşlerini dövebilir" ifadesine katılan kadınların oranı % 14,2'tir.
- Yaşadıkları şiddeti kimseye anlatamayan kadınların oranı % 48,5'tir.
- Şiddet yaşayan kadınların sağlık sorunları yaşama, intihar etmeyi düşünme ya da deneme olasılıkları en az iki kat artmaktadır.
- Her 10 kadından biri gebeliği sırasında fiziksel şiddete maruz kalmıştır.
- Cinsel şiddet birçok durumda fiziksel şiddet ile birlikte yaşanmaktadır; kadınların % 42'si fiziksel veya cinsel şiddete maruz kaldıklarını belirtmişlerdir.

- Sadece eğitim düzeyi düşük olan kadınlar şiddete maruz kalmamaktadır. Eğitim düzeyi daha yüksek olan kadınlar arasında bile her 10 kadından 3'ü eşleri tarafından fiziksel veya cinsel şiddete maruz kalmıştır.
- Evlenmiş kadınların hayatındaki en yaygın şiddet eşlerinden gördükleri şiddettir.
- Kadınların % 7'si çocukluklarında (15 yaşından önce) cinsel istismar yaşadıklarını belirtmişlerdir.

Buna göre:

1. Kadınlarımızın; hakları açısından AKP İktidarıyla birlikte alabildiğince olumsuz bir sürece sokulduğu, tüm Cumhuriyet kazanımlarını kaybetme tehlikesiyle karşı karşıya kaldığı görülmektedir. **BM 2011 İnsani Gelişme Raporuna göre;** Türkiye'deki erkeklerin yüzde 46.7'si orta ya da lise eğitimi almış olmasına rağmen yetişkin kadınların yüzde 27.1'i orta veya lise düzeyinde eğitim almıştır. Her 100 bin canlı doğumdan 23'ünde kadınlar hamilelikten kaynaklanan sorunlar nedeniyle hayatını kaybetmekte. Erişkin doğurganlık oranı 1000 canlı doğumda yüzde 39.2. İş gücü piyasasına kadın katılımı ise kadınlarda yüzde 24 erkeklerde ise yüzde 69.6'dır. **Bu raporda Türkiye'nin kadın Hakları alanında açısından uluslararası arenada sınıfta kaldığı anlamına mı gelmektedir?** Kadınların bu durumunu düzeltmek için çalışmalarınız ve planlarınız nelerdir?
2. 10 yıllık iktidarınız döneminde Milli Eğitim Bakanlığına, Adalet Bakanlığına, İçişleri Bakanlığına, Ulaştırma Bakanlığına, Çevre ve Orman Bakanlığına, Kültür ve Turizm Bakanlığına kaç kadın yönetici atanmıştır. Bu bakanlıklardan kaç kadın yönetici emekli olmuştur?
3. **Ülkemizde 2002 yılında kadınların çalışma yaşamına katılma oranı nedir? 2002 – 2012 yılları arasında kadınlarının çalışma hayatına katılma oranları yıllara göre nasıl gerçekleşmiştir?**
4. Bakanlık olarak; Dünya Bankası dahil AB fonlarından kadınlarla ilgili konular için alınan parasal kaynaklar yıllar itibariyle ne kadardır, bu paralar ne şekilde kullanılmıştır?
5. Son 5 yılda ülkemizde adli makamlara intikal etmiş kaç kadına şiddet olayı yaşanmıştır. Bunlardan kaç ölümle sonuçlanmıştır?
6. Türkiye'de son 5 yılda kaç kadını intihar ederek yaşamına son vermiştir? Yıllar itibariyle, ayrı ayrı, ölümle sonuçlanan kadın intihar vakası nedir?